

De viering van de eerste dag van de week (10)

Na het zondagsgebed komt er beweging in de kerk. Van de aanwezige kinderen welteverstaan Zij maken zich op om naar hun eigen kindernevendienst te gaan en nemen daartoe het licht van de paaskaars met zich mee d.m.v. een klein kaarsje Soms is er een gesprekje met de dominee en/of een liedje via de beamer dat ze op school ook zingen. Dan gaan ze naar hun eigen ruimte. Midden op de tafel wordt het kaarsje gezet, en de leiding van de kindernevendienst vertelt een bijbelverhaal dat voor de kinderen is aangepast. In onze kerk maken we gebruik van het blad Kind op Zondag. Na het verhaal is er een gesprekje. Daarna is er een spel of wordt er gekleurd, geknipt en geplakt als verwerking van het bijbelverhaal. De kinderen komen tijdens de collecte terug in de kerk en soms laten ze zien wat ze hebben gemaakt.

In de christelijke kerk van de eerste eeuwen is het vanzelfsprekend dat kinderen aan de viering van de gemeente deelnemen. Gaandeweg krijgen kinderen ook speciale taken toebedeeld. Bijvoorbeeld gebedsintenties beantwoorden met een gezongen Kyrie eleison (uit een reisverslag van een non, eind vierde eeuw), vanwege hun mooi hoge stemmen vermoed ik. Kinderen gaan deel uitmaken van een knapenkoor en treden op als lector/schriftlezer. Ook leveren kinderen hun bijdrage aan de dramatisering van de liturgie, bijvoorbeeld op Palmzondag omringen kinderen zwaaiend met palmtakken de bisschop als eens de kinderen van Jeruzalem Jezus omringden.

In de Middeleeuwen verdwijnt het kind als lector, maar nemen de jongens met hun zang meer en meer de plaats in van de vrouwen. Soms fungeert een kind als hulpje van de oudere misdienaars. In de 16e tot de 19e eeuw wordt het kind vooral voorwerp van catechese. Dat is ook het doel van de in 1866 opgerichte Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging . In de Rooms Katholieke kerk worden kinderen vanaf bepaalde leeftijd zelfstandig misdienaar. In de 20e eeuw wordt gezocht naar een eigen plaats voor kinderen binnen de liturgie waarbij rekening wordt gehouden met hun leeftijd

Het ontstaan van kindernevendiensten en de vraag naar de deelneming van kinderen aan het avondmaal of maaltijd van de Heer zijn voorbeelden daarvan.

Jezus zegt: "Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert ze niet"

Kinderen herinneren de gemeente aan haar roeping en ze helpen de gemeente haar blik te richten op de toekomst. En ook al komen er minder kinderen dan voorheen, dat neemt niet weg dat het van wezenlijk belang is om kinderen erbij te betrekken en hen aan te spreken

Bijvoorbeeld door hen de Paaskaars aan te laten steken als heilig moment

Of door diakenen te helpen met collecteren, of hen te betrekken bij de maaltijd van de Heer

Of door de koster helpen met borden klaarmaken, water neerzetten, enz.

Overigens: kinderen moeten altijd de ruimte hebben, als zij dat willen, om niet mee te doen, toeschouwer te blijven, geen reactie te geven. Het betrekken van kinderen bij de eredienst heeft een uitnodigend en geen dwingend karakter. Ze zijn geen doelgroep. Kinderen krijgen de juiste aandacht in de liturgie als zij met hier en daar de extra aandacht die nodig is, opgenomen worden in de vierende gemeente.

Ds Diete Kits